

Boek 'Slikken of stikken' van Nieuwolder schrijver sluit aan op 'Hel van Jipsinghuizen'

Cees Stolk schuift weer aan tafel bij de gewone man

■ NIEUWOLDA – „Ik voel me niet zo thuis bij de autoriteiten. Liever schuif ik aan tafel bij de gewone man”. Woorden van Cees Stolk. Trefende woorden, want voor het schrijven van zijn nieuwste boek heeft de Nieuwolder journalist in vele arbeidershuizen aangezeten. 'Slikken of stikken' geeft een beeld van de werkverschafing in Groningen tussen 1939 en 1955. Het lang verwachte vervolg op 'De Hel van Jipsinghuizen' ligt deze week in de boekhandel. De rubriek 'Groningen Toen' gaat morgen in op de inhoud van het boek, nu eerst de kennismaking met de auteur.

Door **Marcel Looden**

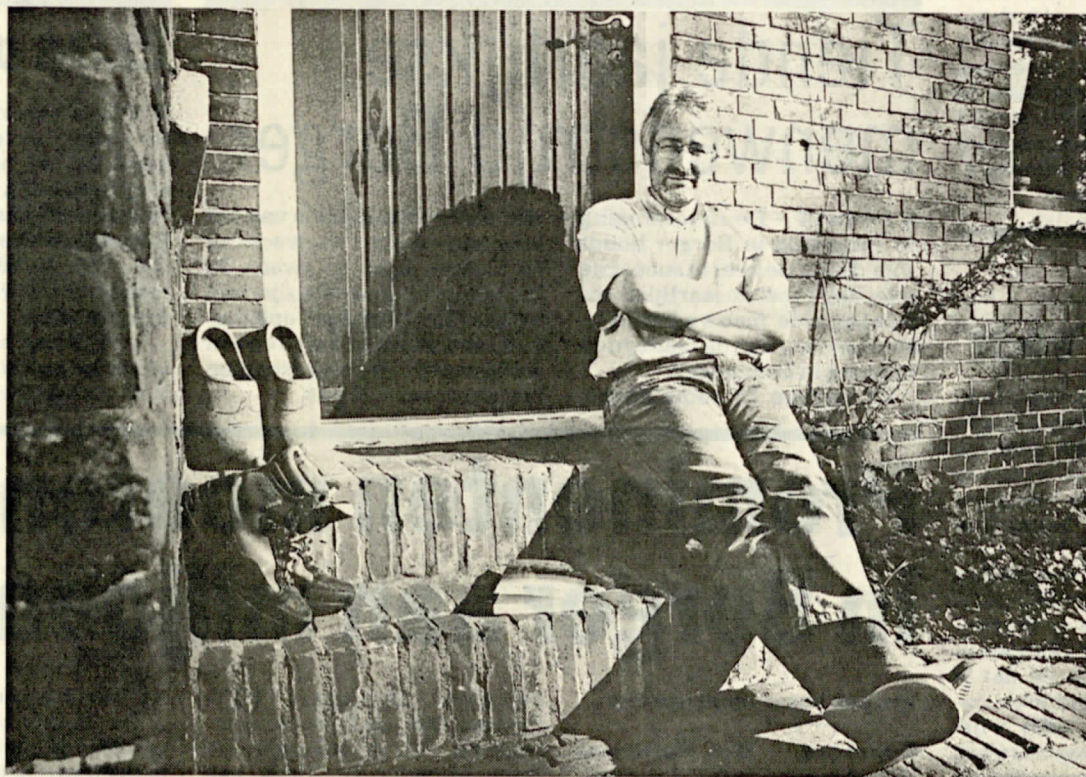
Die eerste kennismaking met Groningen was o zo belangrijk voor de nu 45-jarige Cees Stolk. Een mistige dag in 1974, enkele rasechte Grunners naast zich in de trein van Groningen naar Winschoten. Stolk begreep niets van het dialect, maar de streek, de mensen en de sociale tegenstellingen boeiden hem onmiddellijk. Hij had zijn stekkie gevonden.

Sociale problemen

Stolk, afkomstig uit de Betuwe, had die tocht naar het hoge noorden bewust gemaakt. Het werk bij het Brabants Dagblad was niet zo goed bevallen en in zijn zoektocht naar een geëngageerd blad was hij bij de Winschoter Courant terecht gekomen. Hij vond daar wat hij zocht, kon schrijven over sociale problemen en had in Johan Poppen een hoofdredacteur, die hem veel vrijheid gaf. „Mijn eerste verhaal? Dat ging over dorpjes zonder openbaar vervoer, ik ben naar Jipsingboertange geweest, heb met de mensen gesproken. Een prachtige ervaring”.

Werkverschaffing

Acht jaar lang verdiepte Stolk zich in de regionale geschiedenis, maar van de werkverschaffing bij Jipsinghuizen wist hij in 1982 nog vrijwel niets. „In dat jaar was ik in mijn tuin in Nieuwol-

▲ Cees Stolk ...lifter die meerijdt in de tijd van de mensen...

Foto: Anne Marie Kamp

da aan het werk, toen een man uit het dorp over de werkverschaffing begon te praten. Ik heb toen drie grote artikelen over het onderwerp geschreven en kreeg enorm veel reacties. Aan een boek had ik nooit gedacht, maar Johan Poppen heeft me toen over de drempel geholpen”.

Enige schroom moest worden overwonnen. Zou hij een dergelijke onderneming aankunnen, hij was immers nooit verder gekomen dan enkele gedichten in zijn jeugd jaren? Stolk plaatste een advertentie, kreeg vele telefoontjes en brie-

ven en kreeg in 1989 het eerste exemplaar van 'De Hel van Jipsinghuizen' in handen.

Vergeten

Hij was trots op zijn eersteling. In zeer korte tijd was de eerste druk uitverkocht. „Het was een vergeten onderwerp, over de armoede wordt niet graag gesproken. Maar kennelijk sloeg het aan, ik heb ook geen negatieve reacties gehad. Het succes wijt ik ook aan de werkwijze. Na een algemene beschrijving heb ik via een groot aantal

interviews direct betrokkenen aan het woord gelaten. Daar heb ik bewust voor gekozen. Ik wilde niet meer zijn dan een lifter, die meerijdt in de tijd van die mensen”.

Stolk werd een bekende Groninger, hield lezingen en werd nu zelf geïnterviewd. Hij hield en houdt niet van die poespas, koestert geen enkel verlangen een publiek persoon te zijn. Toch konden deze bijverschijnselen de kriebels niet tegenhouden. Die kriebels kwamen in 1991, Stolk wilde zijn tweede werk schrijven. „De Hel ging door tot 1939 en die periode erna kwam nu aan de beurt. Mijn werk was nog niet af, ik had er echt zin in. De kick van zo'n boek is het vinden van allerlei foto's en het in aanraking komen met boeiende mensen”.

Die boeiende mensen komen in 'Slikken of stikken' inderdaad uitvoerig aan het woord. Het werk beschrijft de geschiedenis van de Dienst tot Uitvoering Werken tot 1955 en is op dezelfde wijze ingedeeld als De Hel. Aan een succesformule moet je immers niet knoeien. „Ik had de oorlog altijd als breukvlak gezien, maar dat blijkt in Groningen dus helemaal niet het geval te zijn. Na de oorlog gaat het sociale leven op dezelfde manier verder. Ik zou zo'n scheidslijn eerder bij de jaren zestig leggen. Dan krijg je nieuwe verhoudingen en de komst van nieuwe bedrijven”.

Voldoening

In de toekomst zou hij graag nog eens een boek over de jaren zestig en zeventig schrijven, maar eerst is er de voldoening over 'Slikken of stikken'. Vanmiddag overhandigt gedeputeerde Gerard Beukema in Noordpolderzijl het eerste exemplaar aan mevrouw Knol-Ruitenga. Haar man kwam op een werkverschaffingsproject om het leven. Stolk zal bij die gelegenheid terugdenken aan zijn leermeester. Zonder Johan Poppen was hij immers nooit aan zijn schrijversloopbaan begonnen. „Ik mis hem soms wel, hij kon je altijd inspireren. Het boek is dan ook aan hem opgedragen”.

Gron. Dagbl. 20-4-93